

Lite tips till dig som är ny blivande uppfödare!

Har du läst på om hälsoprogram och vikten av att följa dessa oavsett vilken ras du har? Om inte börja där. Om du har Maine Coon, läs också på om klonerna och vad de innebär för rasen, om det är svårt att förstå, något som är oklart eller om du har fler frågor hör av dig! Skicka mig ett mail eller ett pm på FB.

Här kommer då lite tips när det kommer till uppfödning i allmänhet. Lite erfarenheter som jag samlat på mig under mina snart 20 år som kattuppfödare.

- När du börjar söka din första katt till avel så har jag två ord åt dig som bör vara din ständige följeslagare genom hela processen... ”tålmod” och ”mentor”! Skynda långsamt. Att lära dig läsa stamtavlor och känna igen vanligt förekommande linjer osv. innan du ens köpt din första avelshona är att ta i, det tar oerhörd tid att lära sig. Men börja titta, lär dig känna igen namn som förekommer, se till att hitta en bra mentor som har samma värderingar du försök hitta någon som följer t ex rådande rekommendationer om hälsoprogram osv. Låt det sen ta tid, ge dig för guds skull inte ut och importera när det är din första katt, jag har sett alltför många gå över ån efter vatten. En import betyder långt ifrån nya linjer i många, många fall och det kostar pengar, mycket pengar många gånger för ingenting om du är ny.
- Välj alltid ut den bästa i kullen till avel, undvik att fastna i färgfällan åtminstone till du har mer kött på benen och kan det här med selektion. Vi kommer mycket snabbare framåt i aveln genom att alltid välja den bästa ur varje kull, detta då oavsett om du sen parar med godtycklig katt som också valts ut som den bästa i sin kull. Läs på ordentligt vad gäller standarden så du inte faller för ”mode-nycker”. Jag ser så ofta katter som visas upp med på tok för extrema utseenden och som jag ser många påtalar att de är sååå vackra, och själv ser jag en hel massa rena felaktigheter enligt standarden. Så läs på använd gärna dokumenten ”Standarden i Bilder” för att titta och lära dig SE hur en korrekt profil ska se ut, hur en korrekt öronplacering, hur korrekta ögon ser ut osv.
- När du väl får din första kull, utvärdera noga. Var inte rädd för att bli sittande med osålda kattungar, detta händer oerhört sällan och ärligt talat om du har en kattunge kvar en längre period så spelar det inte så stor roll. Jag tar aldrig emot reservationer från sällskapsköpare före 4 veckors ålder, vid 4-6 veckor någon gång är det lämpligt att börja släppa de ”sämsta” i kullen till sällskap, om någon kanske har någon knick eller navelbräck eller helt enkelt inte håller typmässigt. De som skall gå vidare i avel utvärderas helst minst till 8 veckor gärna längre. Man kan väl säga att ju längre du utvärderar desto större chans att du verkligen väljer den rätta att gå vidare på och detta gäller ju även om du skall sälja till avel, inte bara om du skall behålla själv. Glöm inte bort temperamentet.
- När det sen är dags att de skall börja flytta, glöm inte att 12 veckor är absolut tidigast, det innebär INTE att de nödvändigtvis behöver flytta på dagen de fyller 12 veckor, en del kullar är en pina att ha kvar hemma till de är kring 14 veckor eller äldre men du tjänar på det i många fall. Försök lära dig se om dina kattungar är redo att flytta, har du en kull med lite mer osäkra individer, de är inte så sociala, de kanske är lättskrämde (alla katter kan ju rusa iväg om det kommer ett plötsligt ljud, men kommer de snabbt fram igen så är det lugnt). Om de efter att ha blivit skrämde ligger och trycker en längre eller kortare stund så är det en god idé att ge dem mer tid med mamma. Någon kanske kan flytta vid 12 veckor, någon vid 13 och någon senare. Jag brukar lämna hämtdatum lite öppet och förklara att det är kring 14 veckor som gäller men att det kan hända att de kan få hämta tidigare om kattungen är trygg och stabil. Vissa kullar har jag kvar längre oavsett.

- När det sen gäller kattungar till avel så undviker man att sälja för många från varje kull till avel, vi brukar försöka begränsa till 2 kattungar per kull, men man måste alltid se till helheten. Om honan/hanen knappt har något i avel och det är sista kullen kanske det inte gör något om tre går till avel istället för två osv. Det är en ständig avvägning. Man måste alltid hålla koll och tänka sig för. Samma gäller om du har en hane du lånar ut, gör klart i kontraktet vad som gäller, max 2 till avel från var kull och att annat kan avtalas skriftligen om det skulle vara så att det blir tal om detta. Dock tar man aldrig någonsin en kull med syftet att alla skall gå till sällskap, detta är inget annat än kattungeproduktion och inte på något sätt bättre än en huskattsuppfödare (om vi nu förutsätter att denna testar, vacc, chippar osv). Så ha alltid en plan med en kull du tar, även om du själv inte kan spara så finns det andra som kan ha nytta av den. Gör aldrig heller en parning som du själv inte skulle kunna tänka dig att behålla ifrån, nu menar jag givetvis inte om du inte kan behålla pga släktskap eller pga uppnådd kvot av katter hemma. Vad jag menar är att om du tänker att dessa blir alla sällskap av något skäl så låt bli att ta kullen, känner du att attan vad bra det här blir men surt värre att jag inte kan behålla något, ja då tar du kullen och sätter de bästa under utvärdering. Sen kanske det blir flera kullar där alla blir sällskap ändå, helt oplanerat men det är en annan sak, sånt händer, men ta inte kullen i syftet att alla skall gå till sällskap.
- Det kostar lite mer men är väl värt det om något händer, att ge din katt en individförsäkring redan vid 6 veckors ålder kan vara guld värt. Om mamma är avelsförsäkrad har kattungarna en försäkring via henne fram till dess att de flyttar men den täcker långt ifrån så mycket som en ”riktig” försäkring. (Gäller dock för Agria som jag har, kan vara värt att kolla upp vad som gäller för just ditt bolag).
- När du då skall starta upp, du kanske köpt en hona eller två, du kanske till och med har en egen hane? Eller så kanske du snubblar över detta när du hållit på något år och har kanske egen hane och 3-4 honor. Oavsett så kommer här lite råd när du nu har en egen hane. Det kan vara lätt att lockas med av enkelheten i att helt enkelt bara köra sin egen hane på samtliga honor, kanske inte bara en vända. Jag har suttit i lägen då jag haft 2 passande hanar hemma och likfullt valt att låna in annans hane pga att de jag haft inte matchat min hona lika bra som en annan hane. De kanske inte blivit lika intressant eller så kanske jag genom att låna in en hane till en hona som är helt obesläktad får en ny hane som jag själv kan använda på mina andra honor. Undvik att måla in dig i ett hörn, dvs. använda din egen hane på alla dina honor, spara kanske både honor och en hane... när du sen gjort detta även om du köpt in en hona eller två, vem skall du använda hanen på om alla är släkt med alla? Försök gärna separera in dina honor i två linjer om det går, för att ha mer nytta framöver. Planera gärna aveln något år fram i tiden, nåväl nu vet vi ju alla hur det kan gå med den saken, men att ha en plan i huvudet eller till och med på papper är absolut inte fel, man kan behöva både en plan B, plan C och plan D men fundera över hur du på bästa sätt kan använda det du har hemma, hur du kan sprida släktskapen så att du kanske kan använda det du har i två eller tre generationer istället för endast en.

*Av: Malin Sundqvist
Dagdrivarn*